

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про рейтингування» (реєстр. №5819 від 22.07.2021), внесений народним депутатом України Підласою Р. А.

2. Завдання законопроекту

З метою забезпечення виконання вимог Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони в частині імплементації Регламенту Європейського Парламенту та Ради № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств та встановлення правових засад діяльності рейтингових агентств і державного нагляду (контролю) за ними розроблено проект Закону України «Про рейтингування», який передбачає:

- визначення термінів, принципів рейтингової діяльності, види рейтингів, які може присвоювати рейтингове агентство, а також категорії і рівні Національної кредитно-рейтингової шкали;
- визначення порядку авторизації рейтингових агентств;
- встановлення вимог авторизованих рейтингових агентств (організаційні, операційні та вимоги щодо використання рейтинговими агентствами методології, моделі та ключових рейтингових припущень тощо);
- встановлення особливостей присвоєння суверенних рейтингів, запровадження механізму затвердження авторизованими рейтинговими агентствами кредитних рейтингів, присвоєних рейтинговим агентством, заснованим в іншій країні;
- визначення повноважень Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо здійснення державного регулювання та нагляду на ринку рейтингування;
- визначення переліку порушень, за вчинення яких до рейтингових агентств застосовуватимуться фінансові санкції, тощо.

Крім того, законопроектом передбачено внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України, законів України «Про страхування», «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про недержавне пенсійне забезпечення», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та «Про інститути спільного інвестування».

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація зазначеного законопроекту не має прямого впливу на дохідну чи видаткову частини Державного бюджету України поточного бюджетного періоду.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000009E0E2F0014838300](#)

Підписувач [Драганчук Юрій Олегович](#)

Дійсний з [24.04.2020 13:01:11](#) по [24.04.2022 13:01:11](#)

Міністерство фінансів України

14030-02-3/24724 від 06.08.2021

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не потребує додаткових видатків з державного бюджету.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту не впливає на виконання закону про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді та не потребує внесення до нього змін.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект узгоджується із законами, що регулюють бюджетні відносини.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект потребує доопрацювання з огляду на нижченаведене.

1. Згідно з пунктом 2 Порядку подання фінансової звітності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419, фінансова звітність та консолідована фінансова звітність складаються за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ), або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі відповідно до законодавства.

Ураховуючи зазначене, пропонується у пункті 9 частини першої статті 25 розділу I законопроекту слова «підготовлена відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, що вимагаються згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»,» виключити.

Пункт 13 частини сьомої статті 29 розділу I законопроекту потребує уточнення щодо аудиторів, які будуть залучатися до проведення досліджень на ринку рейтингування.

У частині другій статті 45 розділу I законопроекту слова «підтверджена аудитором» пропонується замінити словами «перевірена суб'єктом аудиторської діяльності».

Крім цього, підпунктом 4 пункту 2 розділу II законопроекту пропонується внести зміни до частини другої статті 12¹ Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон) та зобов'язати авторизовані рейтингові агентства складати фінансову звітність і консолідовану фінансову звітність за МСФЗ.

У свою чергу, відповідно до частини другої статті 12¹ Закону підприємства, що становлять суспільний інтерес (підприємства – емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку капіталу або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які відповідно до Закону належать до великих підприємств), публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також підприємства, які провадять

господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за МСФЗ.

Згідно з частиною третьою статті 12¹ Закону підприємства, крім тих, що зазначені в частині другій цієї статті, самостійно визначають доцільність застосування МСФЗ для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності.

З огляду на зазначене та відсутність обґрунтованих підстав для складання авторизованими рейтинговими агентствами фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності за МСФЗ, пропозиція щодо внесення змін до частини другої статті 12¹ Закону не може бути підтримана.

2. Статтею 43 законопроекту запропоновано встановити, що авторизовані рейтингові агентства сплачують до спеціального фонду Державного бюджету України адміністративні платежі за внесення до Реєстру рейтингових агентств та внески на регулювання за ними.

Зазначене не узгоджується з частиною другою статті 4 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс), якою визначено, що бюджетна система України і Державний бюджет України встановлюються виключно Кодексом та законом про Державний бюджет України, та частиною п'ятою статті 13 Кодексу, якою визначено, що розподіл бюджету на загальний та спеціальний фонди, їх складові частини визначаються виключно Кодексом та законом про Державний бюджет України.

3. Статтею 45 законопроекту передбачається, що базою розрахунків внесків на регулювання є сума видатків НКЦПФР на здійснення регулювання та нагляду за діяльністю авторизованих рейтингових агентств, визначена у кошторисі НКЦПФР, розробленому та складеному відповідно до вимог, встановлених Законом України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків».

При цьому Законом України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», на який йдеться посилання, не встановлюються будь-які особливості щодо розробки та складання кошторису НКЦПФР.

Статтею 47 Кодексу встановлено, що порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ встановлюється Кабінетом Міністрів України (постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 №228).

4. Відповідно до підпункту 3 пункту 2 розділу II Прикінцевих положень законопроекту пропонується внести зміни до Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», а саме виключити статтю 4¹ «Рейтингові агентства та рейтингова оцінка», якою передбачено, що державні цінні папери України не підлягають рейтингуванню та визначенню рейтингової оцінки на внутрішньому ринку України.

Вважаємо, що виключення цієї статті може призвести до виникнення зобов'язання отримання рейтингу при здійсненні державних запозичень на внутрішньому ринку та збільшення видатків бюджету з обслуговування державного боргу.

5. Підпунктами 5, 6 та 8 пункту 2 розділу II Прикінцевих положень законопроекту пропонується внести зміни до законів України «Про недержавне

пенсійне забезпечення», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та «Про інститути спільного інвестування», якими суттєво змінюються основні напрями інвестиційної політики та нормативи інвестування, склад і структура активів фондів, втрачаються особливі умови для державних облігацій України та цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано державою.

Натомість функції з установлення вимог до нормативів інвестування та складу і структури активів фондів, що визначалися у цих законах, передаються до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Слід зауважити, що сфера інвестиційної діяльності та пенсійного страхування не є цільовою для законопроекту, який згідно з преамбулою встановлює правила організації та управління рейтинговими агентствами та здійснює регулювання рейтингової діяльності.

Таким чином, внесення запропонованих у законопроекті змін до зазначених законів України може призвести до погіршення інвестиційного клімату в країні та відтоку капіталу з ринку державних цінних паперів, що вплине на виконання плану з фінансування Державного бюджету України та стратегічних програм Уряду.

Також слід зазначити, що згідно з пояснювальною запискою проект закону «Про рейтингування» розроблений з метою приведення чинного законодавства України у відповідність до законодавства Європейського Союзу у сфері рейтингування, а саме до Регламенту Європейського Парламенту та Ради № 1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств.

Останній пакет законодавчих актів Європейського Союзу щодо кредитних рейтингових агентств складається з Регламенту Європейського Парламенту та Ради № 462/2013 від 21 травня 2013 року про внесення змін до Регламенту ЄС № 1060/2009 щодо кредитних рейтингових агентств та Директиви 2013/14/EU від 21 травня 2013 року.

У супроводжуючих матеріалах до проекту закону не вказано, чи враховані при розробці останні зміни у сфері рейтингування Європейського Союзу.

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК